



**Niks boven bomen!**

z

### NIEUWE BOMEN IN DE HOOFSTRAAT ALPHEN AAN DE RIJN

Na het "brugincident" in de zomer van 2015, is een grote ravage ontstaan in de Hoofstraat in Alphen aan de Rijn. Voor het verwijderen van de omgevallen kraan en de ingestorte huizen was groot materieel nodig waardoor de bomen, Fraxinussen met diameter 60-70, het veld moesten ruimen. Om toch weer een mooi straatbeeld te krijgen zijn er in het voorjaar van 2016 nieuwe bomen neergezet. Gekozen is voor de Hongaarse Linde 9 Tilia tomentosa Szeleste in de maat 70-80. De grootte van de bomen is weliswaar geen probleem om te planten, maar wél de kluitmaat: deze varieerde van 150 tot 180 cm. Door de aanwezigheid van de vele kabels en leidingen in combinatie met een te

plaatsen boomrooster rondom de kluit, is het passen en meten om de bomen op de juiste plek te krijgen. Een knap staaltje werk derhalve!

**Opdrachtgever:** Gemeente Alphen aan de Rijn

**Contactpersoon opdrachtgever:** T. Elstgeest

**Contactgegevens opdrachtgever:** telstgeest@alphenaanderijn.nl

**Architect:** Margo Schotanus

**Aannemer:** Pius Floris Boomverzorging Amsterdam

**Contactpersoon aannemer:** J.T.M. Scheffers, J.Scheffers@wieringenprins.com



**Opdrachtgever:** gemeente Leeuwarden en Stichting Iepenwacht Fryslân

### AANPLANT NIEUWE IEPEN

Bij de aanleg van de kastanjelaan in 1995 is geen grondverbetering toegepast. De kastanjes hadden daardoor een slechte start. De bomen kregen de kastanje bloedingsziekte en hadden geen toekomstperspectief. De gemeente Leeuwarden is al vanaf het begin (2005) deelnemer aan de Stichting Iepenwacht Fryslân. Deze stichting heeft er voor gezorgd dat de iepziekte weer beheersbaar is geworden in Fryslân. Conform de doelstelling van de Iepenwacht werd de mogelijkheid geboden om nieuwe iepen aan te planten. Andere belangrijke overwegingen voor de verandering van boomsoort langs het fietspad waren: de iep als soort te behouden voor Fryslân, de iep past in het landelijke gebied, de nieuwe soorten zijn in hoge mate iepziekte resistent, de voorgestelde soorten Ulmus 'New Horizon' (60 %) en Ulmus 'Rebona' (40 %) hebben op latere leeftijd de kenmerkende iepenboog, de iep is beter bestand tegen de zware klei, de natte omstandigheden en de windbelasting op deze locatie. De keuze voor 2 soorten is ingegeven om het risico van mogelijke iepziekte aantasting zo klein mogelijk te maken. De nieuwe aanleg met iepen was bovendien praktisch gelet op het feit, dat we direct ter plekke 84 bomen konden planten in één werkgang. Zij zullen op den duur een mooie laan vormen, waaronder het goed fietsen is.

### BOMENONDERZOEK OUDE VEERWEG ZWOLLE

De gemeente Zwolle had, bij monde van Grontmij B.V., hun bezorgdheid geuit omtrent te verrichten werkzaamheden nabij een volwassen beukenbeplanting. De bedreiging werd gevormd door vernieuwing van de verhardingslagen, inclusief fundering, tussen de beuken. Tevens bestaat noodzaak voor het installeren van Permeoblokken ter regulering van de vochtuithouding. Alles over Groenbeheer heeft de kwaliteit van de bomen en hun groeiplaats vastgelegd. Na deze acties is bepaald in hoeverre de voorgenomen werkzaamheden invloed hadden op de kwaliteit van de bomen. Uitgebreid onderzoek vond plaats om tot een eenvoudig antwoord te komen: uitvoering van de werkzaamheden, zoals voorgesteld, is niet te combineren met duurzaam behoud van de bomen. Met name de Permeoblokken en de opsluitbanden veroorzaken dusdanig veel schade aan de oppervlakkige beworteling, dat behoud nauwelijks zinvol is. 'Groeizaam overleg' vond plaats. Hierin werden de belangen over en weer besproken. Dit heeft geleid tot een situatie, waarin alle partijen zich kunnen vinden. Afgesproken is onder andere om voort te bouwen op de huidige fundering van het voetpad en om het voetpad smaller te laten. De Permeoblokken worden verder van de bomen af gesitueerd. Deze en meer aanbevelingen, zoals het houden van toezicht door een ETT, zorgen ervoor dat de Oude Veerweg in Zwolle haar fraaie uitstraling kan behouden.

**Opdrachtgever:** Grontmij

**Contactpersoon opdrachtgever:** B. Mol

**Gemeente Zwolle:** R. van der Sligte

**Aannemer:** Alles over Groenbeheer

**Contactpersoon aannemer:** De heer C. Kok





### INRICHTEN GROEIPLAATSEN MUSEUMLAAN ENSCHEDE

De bestaande beplanting van 4 rijen aan deze bijzondere stedbouwkundige as in Roombeek was onveilig door een slechte aanleg en ingerichte groeiplaats. Een veel te hoog Calciumgehalte van de gebruikte aanvullingen en een ondoordringbare laag in combinatie met vochttekort in de zomer en overschot in de winter waren fataal voor het wortelgestel en leidde tot afsterven van takken en zelf windworp van enkele Paulonia's. De oude ondergrond is afgegraven en afgevoerd tot een diepte van 100cm. Hierop is een

zandlaag aangebracht met drainage. Gezien de lengte van de laan zijn de plantstroken gecompartmenteerd aangelegd en is drainage per compartiment aangesloten op de riolering. Afvoer is zo altijd gewaarborgd. Met de drainage kan in uiterste gevallen ook geïrrigeerd worden door middel van putten. De aangevoerde bomengrond is speciaal geschikt voor de beplanting gemaakt. In nauw overleg met de bewoners van de laan is gekozen voor de aanplant van Liquidambar styraciflua Worplesdon wegens de groeivorm en herfstkleuring. De ondergrond zal als gazon worden afgewerkt

**Anneemsom:** € 240.000

**Opdrachtgever:** gemeente Enschede

**Contactpersoon opdrachtgever:** Rinus Mulder, 06-534818147

**Naam architect:** gemeente Enschede

**Contactpersoon architect:** Marina Eenschoten

**Aannemer:** Aannemersbedrijf Breukers

### EEUWENOUE ONDERGESTOVEN EIK ONTDEKT IN APPELSCHA

Op de Bosberg in het Friese Appelscha in de gemeente Ooststellingwerf staat een oude toren welke vervangen gaat worden door een hogere toren met een "schil" die veel lijkt op de rondom aanwezige dennen. Uit onderzoek is gebleken dat in de zandheuvel waarop de toren staat een enorme eik de zandverstuivingen van weleer heeft overleefd. Drie hoofdtakken steken nog boven de grond uit. Volgens boomdeskundigen van Boom-KCB was de eik al heel oud toen die rond het jaar 1800 onder het zand verdween. Tijdens het bodemonderzoek is op ca. 3,00 meter diepte nog levend boomschors aangetroffen. Wat de boom bijzonder maakt, is juist dat deze geen of bijna geen wortels heeft gevormd in de top van de berg. Dat duidt erop dat de boom aan de onderkant nog een deel van zijn oorspronkelijke wortelgestel intact heeft weten te houden of verder heeft ontwikkeld. Op basis van het onderzoek aan de stammen en in de archieven is de inschatting dat de boom in ieder geval 300 jaar oud is, en mogelijk nog veel ouder. Om er zeker van te zijn dat de drie takken van één boom zijn wordt nog DNA-onderzoek gedaan naar de zichtbare delen van de "reuzeneik". Als de verschillende stammen hetzelfde DNA hebben dan kunnen we officieel vaststellen dat het om dezelfde boom gaat. Het DNA-onderzoek wordt uitgevoerd door de NAK-tuinbouw en vindt plaats in mei van dit jaar. Door middel van schaduwberekeningen wordt bekeken of de nieuwe toren op de huidige locatie kan worden gebouwd of dat de toren iets moet worden opgeschoven. De uitkomsten hiervan zijn op dit moment nog niet bekend.

**Opdrachtgever:** Gemeente Ooststellingwerf

**Contactpersoon opdrachtgever:** Roelof Hooijsma

**Boomtechnische begeleiding van het project:** Boom-KCB uit Nijeberkoop

**Contactpersoon:** Jan-Bouke Sytsma



## PROJECTEN

### KAPPEN AANGETASTE BOMEN NOORDOOSTPOLDER

Kapwerkzaamheden aangetaste bomen Westermeerweg in de Noordoostpolder. Het betreft hier voornamelijk essen welke zijn aangetast door de essentaksterfte in struwe-lensingels. Het gaat om circa 900 bomen. Door gebruik te maken van de Gallmac 115, welke uitgerust is met een velkop (Gierkink GMT 035) en speciale jib, kan er flexibel en veilig worden gewerkt langs en op de openbare weg.

**Opdrachtgever:** Gemeente Noordoostpolder

**Contactpersoon opdrachtgever:** Anton Boertje

**Aannemer:** Wolterinck bv

**Contactpersoon aannemer:** I.T. de Groot



### RECONSTRUCTIE HEGGERANK IN CUIJK

De Heggerank in Cuijk ging voor bijna 3 maanden op de schop. Het achterste deel van deze hoofdweg was sinds begin januari t/m eind maart afgesloten voor doorgaand verkeer. Begin december nog heeft de gemeente Cuijk aan de Heggerank 90 watercipressen laten kappen door Engelen Groen Uden bv. Het omzagen van deze bomen was volgens de gemeente onvermijdelijk, omdat boomwortels stoeptegels op veel plaatsen langs de weg al jaren gevaarlijk omhoog drukten. Ook zijn her en der boomwortels in straatkolken en het riool gegroeid. Verder klaagden aanwonenden al langer bij de gemeente over de jaarlijks terugkerende overlast in de herfst van de massaal naalden verliezende bomen. Engelen Groen uit Uden heeft deze opdracht uitgevoerd. Daarnaast zijn er een 26-tal groeiplaatsen gemaakt met bomengranulaat en bomengrond. Onderdeel van dit project was ook de aanplant van 26 nieuwe bomen, *Fraxinus pennsylvanica*. 'Cimmzam' in dit geval.



**Aanneemsom:** € 74.400

**Opdrachtgever:** Gemeente CGM

**Contactpersoon opdrachtgever:** Jeroen Burgman, Jeroen.Burgman@CGM.nl

**Aannemer:** Engelen Groen Uden bv

**Contactpersoon aannemer:** Stephan Marcusse, info@engelengroen.nl



### HERPLANT EIKEN AAN DE BROEKHEURNELAAN IN ENSCHEDÉ

De oude laanbeplanting met *Quercus petraea* in de middenberm van de Broekheurnelaan in Enschede is deze winter gerooid. De bomen hadden weinig toekomstperspectief door slecht ingerichte groeiplaats en vertoonden nauwelijks groei. De voedselarme toplaag is afgegraven en apart in depot gezet. Nadat de ondergrond is gespit is die verrijkt met 30% goede bomengrond. De resterende grond is afgevoerd waarna de schrale bovenlaag met naar verwachting nog veel zaden van de oude kruidenvegetatie opnieuw is aangebracht. Voor de beplanting is gekozen voor *Quercus cerris* Marvellous wegens de groeivorm en het lange behoud van mooie bladeren en vruchten. De klimaatbestendigheid heeft ook een rol gespeeld. De berm zal worden ingezaaid met een bloemrijk mengsel.

**Aanneemsom:** circa €130.000

**Opdrachtgever:** Gemeente Enschede

**Contactpersoon opdrachtgever:** Rinus Mulder, 06-534818147

**Architect:** Cristine Rischman

**Aannemer:** Onderhoud Enschede BV

**Contactpersoon aannemer:** Herbert Meijerink, 06-53228059



### UITVOEREN ACHTERSTALLIGE SNOEI LINDEN IN LOON OP ZAND

De linden rondom Het Witte Kasteel zijn gekandelaberd nadat deze tijdens hevige beschietingen in de tweede wereldoorlog zwaar beschadigd zijn geraakt. De leeftijd van de oudste linden wordt geschat op circa 200 jaar. De laatste 20-25 jaar is er niet meer gesnoeid aan de bomen. Het betreffen linden met zeer veel holten, waardoor de kronen te zwaar worden om gedragen te worden door de stam, met risico op breuk en verlies van de linden tot gevolg. Brengen we de kroon van zo'n linde in fases terug waarbij de compensatiegroei bepalend is voor de opvolgende fases dan kan zo'n boom zonder problemen terug worden gebracht naar zijn oorspronkelijke staat. Door steeds de dikste takken weg te nemen en goed oplettend dat men niet meer dan 40% van de bladmassa verwijderd (afhankelijk van de mechanische en fysiologische staat waarin de boom verkeerd) kan zo'n boom blijven voorzien in zijn suikerbehoefte en zelfs zijn reserves deels aanvullen. Het terug brengen naar een compacte kroon kan meestal in drie tot vijf fases gerealiseerd worden. Dit is ook afhankelijk van de staat waarin de boom verkeerd en de groeiplaats omstandigheden.

#### Overzicht werkzaamheden

- 126 gekandelaberde linden gesnoeid met een boomhoogte tussen 6 en 20 meter
- 31 bomen klimmend gesnoeid
- 73 bomen in de lanen gesnoeid
- Verankeren van plakoksels in 4 beuken
- Onderstandig snoeien van plakoksels in 10 beuken en 5 linden

**Aanneemsom:** € 16.870,00 exclusief BTW

**Opdrachtgever:** Stichting Het Witte Kasteel

**Contactpersoon opdrachtgever:** Dhr. P. Broos, info@hetwittekasteel.nl

**Aannemer:** Boomrooierij Weijtmans

**Contactpersoon aannemer:** Ralf Van Humbeek, algemeen@weijtmans.nl

### VERPLAATSEN HERDENKINGSBOOM IN BRONCKHORST

Bij school St. Joannes in Steenderen stond een herdenkingsboom ter nagedachtenis aan de overleden leraar Johan van de Logt. De boom heeft een bijzondere betekenis voor de leraren en leerlingen van de school en moest daarom mee naar het nieuwe kindcentrum. Daar kreeg hij een mooie plek op het nieuwe schoolplein. De gemeente Bronckhorst, natuurwerkgroep het Steenders Landschap, aannemersbedrijf De Covik en onderwijsstichting Pro8 sloegen de handen ineen en op 6 november 2015 werd de boom uitgegraven en verplaatst van de dr. A. Arienstraat naar de Prins Bernhardlaan. Hij staat nu op z'n nieuwe plek. Het gaat om een tulpenboom (liriodendron) van ca. 7m hoog. In het voorjaar van 2015 heeft natuurwerkgroep het Steenders Landschap de verplanting voorbereid door de kluit rondom af te steken. Met goede verzorging en veel water was de boom in staat om een goede kluit te vormen. Daardoor werd de verplanting een succes.

**Opdrachtgever:** Natuurwerkgroep het Steenders Landschap en gemeente Bronckhorst

**Contactpersoon opdrachtgever:** Marnix Schoppers (gemeente) m.schoppers@bronckhorst.nl

**Aannemer:** De Covik



## PROJECTEN



**Aanneemsom:** €96.000

**Opdrachtgever:** Gemeente Amsterdam afdeling Grond en Ontwikkeling

**Contactpersoon opdrachtgever:** Maria Geelen, 06 - 11 37 75 99

**Architect:** Ruwan Aluvihare, 020 2551702 of 06 12335094

**Aannemer:** Donkergroen onderaannemer Nationale Bomenbank

**Contactpersoon aannemer:** Dirk Doornenbal, 06 53693916

### VERPLANTEN CATALPA'S AMSTELSTATION

In februari zijn 's nachts twee bijzondere bomen Catalpa's (Trompetboom) verhuisd van het Julianaplein naar het Pocketpark, het nieuwe buurtparkje aan de Bertrand Russellstraat. De grote, beeldbepalende bomen zijn verplant volgens de 'pallet-methode'. De volwassen grote bomen zijn circa vier jaar geleden op hun verplanting voorbereid door het maken van een wortelkluit die de bomen tijdens hun verplanting mee krijgen. Iedere wortelkluit heeft een afmeting van 16 vierkante meter. Tijdens het maken van de kluit zijn boomwortels verwijderd aan de randen van de kluiten. Water en voedingsgiften houden de bomen gezond. Hierdoor gaan de bomen in hun kluiten meer boomwortels ontwikkelen en worden geschikt om te verplanten.

### TERREININRICHTING CNME IN AMERSFOORT

Het Centrum voor Natuur- en Milieu Educatie helpt scholen bij onderwijs over natuur en milieu. Dit gebeurt in de vorm van lessen en tentoonstellingen. Na een nieuw gebouw was de buitenruimte ook klaar voor vernieuwing. In de voor-malige situatie stonden de bomen in een struweel. In de nieuwe situatie kleden zij de entree van het gebouw aan. Doordat er vrij forse maten aanwezig zijn, is er gekozen om de nieuwe bomen ook in forse maten aan te brengen. Hierbij ging het om maten tussen de 28 en 35 cm omtrek. Door diverse soorten toe te passen breidt de diversiteit aan bomen uit bij het CNME. Het leuke aan dit project is dat de beplanting zowel een esthetisch als educatief doel heeft. Tussen de bomen zijn diverse paden aangebracht, van ongebonden verharding tot beton- en schelpenpaden. Om zo veel mogelijk schade aan de wortels te voorkomen, zijn de cunetten op de minimale hoogte ontgraven en is er met het materieel zo goed als alleen over de paden gereden.

**Aanneemsom:** €149.850,-

**Opdrachtgever:** Gemeente Amersfoort

**Architect:** ESscapes

**Ingenieursbureau:** OR else

**Aannemer:** De Ridder

**Contactpersoon aannemer:** Lucas Servaas, info@jderidderbv.nl



**Be social**

Scan of ga naar:

<http://www.boomzorg.nl/artikel.asp?id=19-5848>